

รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7
เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

An Adaptive Supervision Model Based on the Seven Kalyanamitra
Principles to Develop Active Learning Management Competencies among
Thai Language Teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary
Educational Service Area Office

ผู้วิจัย เฉลิมชาติ ลิมกุล^{1*}

Chalermchart Limkul^{1*}

Chaleamchartlimkul@gmail.com

ผู้พัฒนา ชัยวรรณ¹

Supat Chaiwan¹

Received : 2025-05-15

Revised : 2025-06-27

Accepted : 2025-07-22

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการนิเทศ 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ 3) ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ และ 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการนิเทศ โดยการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ แหล่งข้อมูล คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบ และแบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ขั้นตอนที่ 4 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการนิเทศ พบว่า เป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบสนับสนุน การนิเทศแบบภายในโรงเรียน การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ มาปรับประยุกต์ใช้ร่วมกัน การนิเทศที่สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเองและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ของครู 2) รูปแบบการนิเทศ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการนิเทศและการวัดประเมินผล โดยกิจกรรมการนิเทศ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนกำหนดทิศทาง ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการณ์การนิเทศ ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อการพัฒนา ขั้นที่ 4 การร่วมสร้างประสบการณ์ และขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบการนิเทศ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลักการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด มีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

จัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย 4) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศแบบปรับประยุกต์ หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย

Abstract

This research aimed to: 1) study foundational information for developing a supervision model, 2) design and validate the quality of the supervision model, 3) implement the developed model, and 4) examine the results of its implementation. The research consisted of four phases. Phase 1 involved analyzing relevant documents and interviewing three experts using recording forms and interview protocols. Phase 2 focused on the design and validation of the model, with nine experts providing input. Phase 3 was the implementation of the model, involving 35 Thai language teachers. Instruments included a test and an active learning competency evaluation form. Phase 4 assessed the results using a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The findings were as follows: 1) The foundational information revealed that an integrated approach using collaborative professional development supervision, clinical supervision, self-development supervision, support supervision, in-school supervision, and human relations-based supervision could effectively enhance teacher learning management. 2) The supervision model comprised five elements: principles, objectives, content, supervision activities, and assessment. The five supervision activities included: (1) planning and goal setting, (2) supervision implementation, (3) learning for development, (4) co-creation of experiences, and (5) knowledge exchange. It has a high level of appropriateness. 3) The implementation results showed that teachers' understanding of active learning significantly increased at the .05 level. Their ability to design active learning lesson plans and their instructional skills were rated at the highest level. Additionally, they developed a highly positive attitude toward teaching Thai language through active learning. 4) The satisfaction toward the supervision model was found to be at the highest level.

Keywords: Adaptive supervision; seven principles of kalyanamitra; competency in active learning management in Thai language teaching

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันต้องเผชิญกับความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนส่งผลให้เกิดวิทยาการและความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย มนุษย์ในยุคปัจจุบันจึงต้องมีความพร้อมในการรับมือกับความผันผวนเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องปรับวิธีคิดเปลี่ยน

การสอนปรับบทบาทจากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางของความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกคอยชี้แนะเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอนเนื้อหาบ่อยลงให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากเมื่อผู้เรียนเป็นผู้รับฟังจากครูฝ่ายเดียวผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่น้อย แต่ถ้าผู้เรียนได้ปฏิบัติลงมือทำด้วยตนเองผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้แบบคงทนถาวร วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน คือ การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ด้วย ดังนั้นการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการร่วมมือทางวิชาการระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ จะเป็นตัวช่วยหนึ่งในการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและช่วยเหลือครูให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความทันยุคทันสมัยอยู่เสมอและสามารถตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้นอกจากนั้นยังจะต้องส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนด้านความรู้ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือเจตคติจนผสมผสานกันออกมาเป็นสมรรถนะของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (สถาพร สมอุทัย, 2565)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญในการส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจรรณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจรรณญาณในการคิด และตัดสินใจ มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง สูการเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน คิดขั้นสูง (Higher order thinking) การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ กระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวก ทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับ กับแนวคิดทฤษฎีปัญญา (สติปัญญา ตาลพันธ์, เอกราช โฆษิตพิมานเวช และ กนกอร สมปราชญ์, 2566)

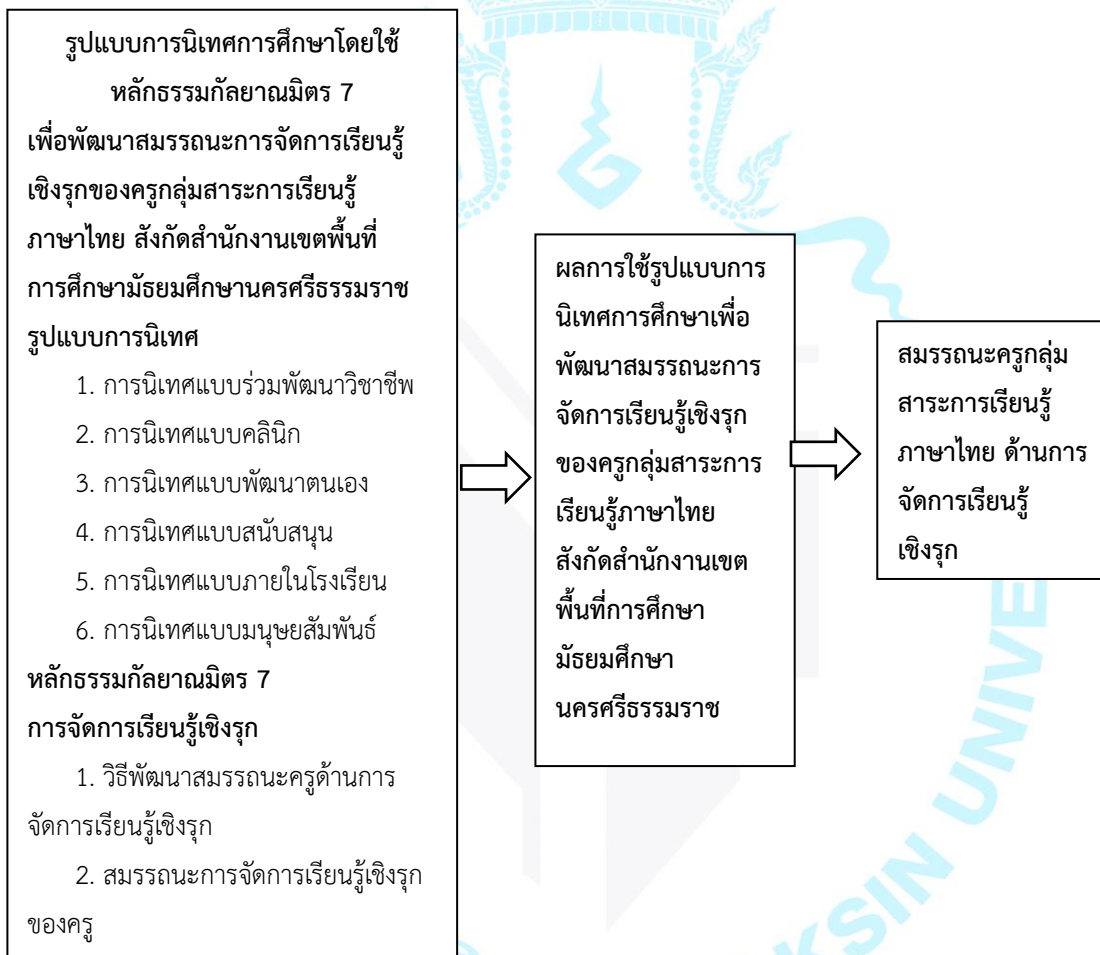
จากการศึกษาสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของนักการศึกษาและหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ พบว่า ครูยังคงประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้หลายประการ เช่น ขาดทักษะในกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ขาดความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญในการใช้และสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงวิธีการสอนที่เน้นการบรรยายและถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ ผลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 71 โรงเรียน พบว่าครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ร้อยละ 75 ใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายและแบบสาธิตซึ่งเป็นวิธีการแบบเดิม แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและครูเป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้มากกว่าการฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเกิดองค์ความรู้ที่แท้จริง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยนำรูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย ได้แก่ การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบสนับสนุน การนิเทศแบบภายในโรงเรียน และการนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ มาปรับประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักธรรมาภิบาล 7 ซึ่งเป็นแนวคิดในพระพุทธศาสนาที่เน้นการสร้างสังคมแห่งความสามัคคีและมีความเข้าใจต่อกันในการพัฒนาตนเองและสังคม โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ไม่เพียงแต่มุ่ง

ส่งเสริมการเรียนรู้เท่านั้นแต่ยังเน้นการพัฒนาจริยธรรมและคุณค่าทางจิตใจควบคู่กัน ทั้งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ที่ประกอบด้วยรูปแบบการนิเทศ 6 แบบดังกล่าว ใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ รูปแบบการนิเทศการศึกษา จาก Glickman, (1995) Glatthorn, (1984) Goldhammer, Anderson & Krajewski, (1993) Sergioivanni and Starratt (1998) วัชรรา เล่าเรียนดี, (2554) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จาก Meyers and Jones, (1993) จรูญ พาณิชยผลิตไชย, (2559) นนทลี พรธาดาวิทย, (2559) เฉลิมพล สุบุญญาบุตร, (2563) วารินทร พนเฟองฟู (2563) เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการนิเทศ แหล่งข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ 1) มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป 2) มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลกับผู้วิจัย

1.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ แหล่งข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน เป็นนักวิชาการด้านหลักสูตรการศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา เป็นนักวิชาการด้านนิเทศการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านกรนิเทศการศึกษาน้อย 3 ปีขึ้นไป 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการวิจัยเพื่อการศึกษาอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป และ 4) ครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.3 ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ แหล่งข้อมูล เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.4 การใช้รูปแบบการนิเทศ แหล่งข้อมูล เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือการวิจัย ดังนี้

3.1.1 แบบประเมินรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.2 แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.3 แบบประเมินเอกสารประกอบการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.4 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีค่า IOC ระหว่าง 0.33-1.00 มีค่าความยาก (P) ระหว่าง 0.30-0.50 ค่าอำนาจจำแนก (R) ระหว่าง 0.40-0.80 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3.1.5 แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.6 แบบประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.7 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่อง ความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.1.8 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการนิเทศ ดำเนินการ ดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการนิเทศ จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2) การศึกษารูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.2.2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ ดำเนินการ ดังนี้

1) นำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ 2) แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ นำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน พิจารณาตามแบบประเมินที่กำหนด

2) ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอรับผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ คู่มือการใช้รูปแบบ และเอกสารการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์

3.2.3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ ดำเนินการ ดังนี้

1) เก็บข้อมูลจากการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

3.2.4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ โดยการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชของครู หลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการนิเทศ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ โดยการทดสอบที่ (test dependent) และการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า เป็นการนิเทศที่บูรณาการระหว่างการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบสนับสนุน การนิเทศแบบภายในโรงเรียน การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม ปรับปรุงในการสอน ของครูที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เกิดจากการบูรณาการการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบสนับสนุน การนิเทศแบบภายในโรงเรียน การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ โดยมีหลักการที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมปรึกษาหารือ วางแผนวิเคราะห์ สังเกตการสอน ลงมือปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับจนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งผู้นิเทศจะให้คำชี้แนะแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อให้เกิด

การพัฒนาด้วยตนเองและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารนิเทศที่มีประสบการณ์น้อยหรือเริ่มทำงาน ให้ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

2.1 รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการนิเทศ และการวัดและประเมินผลโดยมีกิจกรรมการนิเทศ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนกำหนดทิศทาง ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการนิเทศ ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อการพัฒนา ขั้นที่ 4 ร่วมสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อไปทดลองกับกลุ่มทดลอง พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิชาภาษาไทย

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักการ	4.11	0.33	มาก
2. วัตถุประสงค์	4.00	0.50	มาก
3. เนื้อหา	3.83	0.41	มาก
4. กระบวนการนิเทศ	3.78	0.44	มาก
5. การวัดและประเมินผล	3.78	0.44	มาก
รวมเฉลี่ย	3.90	0.40	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D. = 0.40)

2.3 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 2

3. ผลทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการอบรมพัฒนา ดังตาราง 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้
 หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความชัดเจนในการแจกแจงรายละเอียด เข้าใจง่ายตามการนำรูปแบบไป ใช้ได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ	3.67	0.58	มาก
2. แนวทางการศึกษาเอกสารแสดงถึงสิ่งที่เกิดกับผู้สนใจและ ศึกษาคู่มืออย่าง ชัดเจน	4.33	0.58	มาก
3. รายละเอียดในคำแนะนำการใช้รูปแบบเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และ การจัดกิจกรรมได้ครบถ้วน	3.67	0.58	มาก
๔. มีคำแนะนำในการนำไปใช้ตลอดจนข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เหมาะสม	4.00	0.00	มาก
๕. การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย	3.93	0.46	มาก

ตารางที่ 2 พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนา
 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D. = 0.46)

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของกลุ่มตัวอย่างก่อนและ
 หลังการอบรมพัฒนา

ผลการทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อน	35	10.23	2.14	16.58	.000
หลัง	35	15.83	1.93		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่ม
 ตัวอย่างที่ใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.86	0.35	มากที่สุด
2. ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.88	0.33	มากที่สุด
รวม	4.80	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D. = 0.30) เรียงตามลำดับคือ ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X}=4.88$, S.D. = 0.33) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.80$, S.D. = 0.30) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3.3 ผลการศึกษาเจตคติของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย พบว่า ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.65	0.48	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิธีการและแนวทางที่น่าสนใจ เหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน	4.72	0.45	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนได้	4.68	0.50	มากที่สุด
4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทำให้นักเรียนสนใจเรียนมากกว่าการเรียนแบบเดิม	4.75	0.42	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วยพัฒนาการคิดระดับสูงด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า	4.82	0.38	มากที่สุด
6. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีอิสระในการเรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.70	0.47	มากที่สุด
7. นักเรียนที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้คิดในสิ่งที่ปฏิบัติ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ สนุกสนานมากขึ้น	4.78	0.40	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกท้อถอยเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาสาระที่สอน	4.60	0.52	มากที่สุด
9. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสิ่งที่เพิ่มคุณค่าแก่นักเรียน	4.74	0.43	มากที่สุด
10. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะกับการสอนนักเรียนกลุ่มใหญ่	4.58	0.55	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด	4.80	0.39	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้งที่ได้จัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิคใหม่ ๆ ให้นักเรียน	4.76	0.41	มากที่สุด
13. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไม่เหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนอ่อน	4.55	0.58	มากที่สุด
14. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น	4.79	0.40	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ว่าอาจทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน	4.62	0.51	มากที่สุด
รวม	4.71	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 เจตคติของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.46) เรียงตามลำดับคือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.40) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้คิดในสิ่งที่ปฏิบัติ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ สนุกสนานมากขึ้น ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.40) และ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไม่เหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนอ่อน ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.58) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.28	0.45	มาก
2. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ช่วยครูมีความช่วยเหลือและร่วมมือกันมากขึ้น	4.48	0.42	มาก
3. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิด ปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมาย	4.65	0.38	มากที่สุด
4. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ช่วยประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	4.26	0.47	มาก
5. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ช่วยให้การวางแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้เชิงรุก	4.68	0.40	มากที่สุด
6. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่กระตุ้นให้เกิดการกระตือรือร้นในการจัดการเรียนรู้	4.35	0.43	มาก
7. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.29	0.44	มาก
8. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น	4.70	0.35	มากที่สุด
9. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.78	0.32	มาก
10. การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ส่งเสริมทักษะการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.68	0.37	มากที่สุด
11. การนิเทศแบบปรับประยุกต์มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	4.46	0.41	มาก
12. การนิเทศแบบปรับประยุกต์มีการนำเทคนิคที่หลากหลายมาใช้	4.33	0.42	มาก
13. การนิเทศแบบปรับประยุกต์ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีภาระงานที่สอดคล้องกับผลการนิเทศร่วมกัน	4.72	0.34	มากที่สุด
14. การนิเทศแบบปรับประยุกต์ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศร่วมกัน	4.45	0.40	มาก
15. การนิเทศแบบปรับประยุกต์มีสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนิเทศมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.48	0.39	มาก
รวมเฉลี่ย	4.51	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 6 พบว่า ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$ S.D. = 0.40) เรียงตามลำดับคือ การนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.32) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการนิเทศแบบปรับประยุกต์ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศร่วมกัน ($\bar{X}=4.72$, S.D.= 0.34) และการนิเทศแบบปรับประยุกต์เป็นการนิเทศที่ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.45) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

การอภิปรายผล

จากการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นการนิเทศที่บูรณาการระหว่างการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบสนับสนุน การนิเทศแบบภายในโรงเรียน การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม ปรับปรุงในการสอนของครูที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้เนื่องจากความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการสร้างนวัตกรรมใหม่ การที่จะพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ในลักษณะเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องได้รับการนิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการจำเพาะของครูแต่ละคน และต้องเป็นการนิเทศที่ไม่ใช่เพียงการกำกับหรือตรวจสอบ แต่เป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจตนา เมืองมูล (2566) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศ มุ่งที่จะพัฒนาครูเป็นสำคัญเพื่อให้ครูวิเคราะห์ปัญหาหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิรตา วรธาดาสวัสดิ์ (2566) ได้ศึกษา รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องและบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และกระบวนการนิเทศ ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การสร้างความเข้าใจในการนิเทศ การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การติดตามและประเมินผลการนิเทศ การรายงานผลการนิเทศ การประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศครั้งต่อไป

2. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ (Strategies) 2) วัตถุประสงค์ (Objective) 3) เนื้อหา (Content) 4) กระบวนการนิเทศ (Innovation) 5) การวัดและประเมินผล (Assessment) รวมเป็นรูปแบบ SOCIA

Model ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย การกำหนดกระบวนการนิเทศเน้นการนิเทศแบบปรับประยุกต์ ในรูปแบบการนิเทศแบบพบหน้าและการนิเทศออนไลน์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศแบบพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ การเยี่ยมชั้นเรียน การนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านครู ด้านนักเรียน และด้านโรงเรียน มากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศแล้วนำองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศมาสร้างสัมพันธ์ กำหนดรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบจัดทำรูปแบบการนิเทศฉบับร่าง เอกสารประกอบรูปแบบการนิเทศ จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองเพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศ คือการดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้สามารถสร้างเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพ บุคลากรที่สำคัญที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการกิจหลักนี้ให้บรรลุผลสำเร็จคือ ครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ และความต้องการผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรวมพลังของครูที่มีความแตกต่างกันให้สามารถปฏิบัติการกิจของตน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ในขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน ให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอและตรงตามความต้องการพัฒนาของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพงษ์ อุดมทรัพย์ (2567) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านป่าแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการวัดและประเมินผล

3. การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการนิเทศที่ถูกออกแบบให้ใช้หลักธรรมาภิบาล 7 เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลระหว่างผู้วิพากษ์และครูผู้สอน ยังช่วยลดความตึงเครียดและความรู้สึกถูกควบคุมในกระบวนการนิเทศ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเปิดใจเรียนรู้และรับฟังคำแนะนำด้วยทัศนคติเชิงบวก เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และสามารถนำแนวคิดเชิงรุกไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้อย่างมั่นใจ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2567) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นวิธีการหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยตัวผู้เรียนเอง และก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมทั้งการจัดปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลผลิต ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนได้แสวงหา คัดสรร และสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้สูงสุด และสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือกัน และให้ผู้เรียนแสดงออกมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ และการสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนชนก รัตนภูมิ (2564) ได้

ศึกษา การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหน้างานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ที่พบว่า ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบนิเทศแบบหน้างานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูมีความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพิ่มขึ้น ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงขึ้น 9.25 และด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงขึ้น 14.20

4. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยการประเมิน ความพึงพอใจในภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 ที่นำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูนั้น เป็นรูปแบบที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของครูในบริบทของการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในปัจจุบัน รูปแบบดังกล่าวมิได้มุ่งเน้นเฉพาะการถ่ายทอดเนื้อหาทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วม การส่งเสริมกำลังใจ และการสื่อสารที่มีความเมตตาและเข้าอกเข้าใจตามแนวทางของหลักธรรมกัลยาณมิตร 7 อันได้แก่ ให้ความรัก ความเมตตา เสวนาด้วยวาจาอ่อนโยน แนะนำด้วยความจริงใจ และอยู่ร่วมด้วยการเอื้อเฟื้อ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเกื้อกูล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาพร สมอุทัย (2565) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยการนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น ช่วยเหลือ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะและคุณลักษณะอย่างเต็มศักยภาพการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ ได้แก่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารหรือผู้ที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญร่วมกับผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน ตามหลักการของประชาธิปไตย ยอมรับ เคารพ รับผิดชอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันเพื่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรดา วรธาดาสวัสดิ์ (2566) ได้ศึกษา รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความพึงพอใจของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักธรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้น 1 การวางแผนกำหนดทิศทาง (D: Directional planning) ขั้น 2 การปฏิบัติการนิเทศ (S: Supervisory Management) ขั้น 3 การเรียนรู้เพื่อการพัฒนา (L: Learning development) ขั้น 4 ร่วมสร้างประสบการณ์ (C: Co-create the experience) ขั้น 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (L: Learning to exchange) สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายวิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับโรงเรียนที่เปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาและผู้ที่จะนำรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ไปใช้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะนำไปใช้ได้

1.2 ผลการนำรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์ไปใช้ พบว่า การกำกับติดตาม ดูแลเพื่อให้การดำเนินการนิเทศเกิดประสิทธิภาพมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งต่อการใช้รูปแบบ ดังนั้น ผู้นิเทศ ที่นำรูปแบบไปใช้ต้องคอยดูแลอย่าง

ใกล้ชิดเพื่อให้คำแนะนำชี้แนะครูได้และในขั้นตอนการให้ความรู้ก่อนการนิเทศนั้น ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้มีความรู้ และทักษะที่ต้องการให้เวลากับการฝึกปฏิบัติขณะดำเนินการอบรมภายใต้การชี้แนะช่วยเหลือโดยวิทยากรเชี่ยวชาญ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการนิเทศแบบปรับประยุกต์โดยใช้หลักกรรมกัลยาณมิตร 7 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านอื่นๆ ที่สำคัญจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น การออกแบบกิจกรรม เป็นต้น

2.2 ควรนำแบบนิเทศอื่น ๆ มาใช้บูรณาการเพื่อการนิเทศที่ใช้มีความหลากหลายมากขึ้นและเพื่อเพิ่มทักษะของผู้นิเทศให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ร่วมการอบรมพัฒนาตามรูปแบบว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

บรรณานุกรม

- จรูญ พาริษฐ์ผลินไชย. (2559). การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 22(2), 25–37.
- เจตนา เมืองมูล. (2566). *การนิเทศการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.kkzone1.go.th/administrator-control/data/003/20-03-2018-15-45-27_408951915.pdf
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)*.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2559). *การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ทริปป์เพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู. (2563). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(3), 193–202.
- วิจิตรตา วรธาดาสวัสดิ์. (2566). *รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์)*.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2554). *นิเทศการสอน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2567). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 8(1), 164–172.
- รัตนชนก รัตน์ภูมิ. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหน้างานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 21(2), 49–67.
- ศศิทิพย์ ตาลพันธ์, เอกราช ไชยจิตพิมานเวช, และกนกอร สมปราชาญ. (2566). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารมณีเชษฐาราม วัตจอมณี*, 6(5), 642–656.
- สถาพร สมอุทัย. (2565). การนิเทศการศึกษา หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(3), 275–288.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สิทธิพงษ์ อุดมทรัพย์. (2567). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านป่าแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 12(47), 243–253.

Glickman, C. D. (1995). *Supervision of instruction: A developmental approach* (6th ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon.

Glatthorn, A. A. (1984). *Differentiated supervision*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Goldhammer, R., Anderson, R. H., & Krajewski, R. J. (1993). *Clinical supervision: Special methods for the supervision of teachers* (3rd ed.). Fort Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich.

Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the college classroom*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (1988). *Supervision: Human perspectives* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

